

Ministerstwo
Ministerstwo
Sprawiedliwości
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Maria Ejchart

Warszawa, 22 grudnia 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.515.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **13761** Pana Posła Krzysztofa Lipca *w sprawie demontażu systemu resocjalizacji młodzieży niedostosowanej społecznie i zdemoralizowanej.*

Ad 1

Minister Sprawiedliwości jest organem prowadzącym okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich i w takim zakresie analizuje potrzeby i podejmuje kluczowe decyzje.

Kwestie związane z przyszłością placówek oraz oceną potrzeby ich funkcjonowania, w kontekście zabezpieczenia odpowiedniej liczby miejsc w tego rodzaju placówkach, pozostają w wyłącznej decyzji Ministra, nierozzerwalnie wynikającej z liczby orzekanych przez sądy środków wychowawczych, poprawczych i tymczasowych.

W ramach bieżącego nadzoru Ministra Sprawiedliwości, monitorowane są potrzeby w zakresie liczby miejsc w poszczególnych typach placówek. W sytuacji konieczności utworzenia kolejnego okręgowego ośrodka wychowawczego, podejmowana jest decyzja

o przekształceniu zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich w okręgowy ośrodek wychowawczy.

Ad 2

Decyzja o zniesieniu Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy była podyktowana koniecznością racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. W związku z widoczną od kilku lat tendencją spadkową wykorzystania miejsc w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich, co wynika bezpośrednio z coraz mniejszej liczby spraw poprawczych rozpoznawanych przez sądy rodzinne oraz rzadziej wydawanych postanowień o zastosowaniu środka tymczasowego, jakim jest umieszczenie nieletniego w schronisku dla nieletnich, a także w oparciu o zgromadzoną w trakcie sprawowanego nadzoru nad zakładami dla nieletnich wiedzę, przy uwzględnieniu wysokości kosztów ponoszonych na utrzymanie jednego wychowanka w placówce, podjęto decyzję reorganizacji sieci zakładów dla nieletnich poprzez zmniejszenie liczby działających placówek.

W 2024 r. średnie wykorzystanie miejsc w zakładach poprawczych wynosiło jedynie 36%, a w schroniskach dla nieletnich – 34%, natomiast w 2025 r. wg stanu na dzień 04 grudnia 2025 r. średnie wykorzystanie miejsc w zakładach poprawczych wynosiło jedynie 36%, a w schroniskach dla nieletnich – 29%.

Zakład Poprawczy i Schronisko dla Nieletnich w Świdnicy od 24 marca 2022 r. nie prowadzi działalności resocjalizacyjnej, pełniąc ważną i potrzebną funkcję tymczasowego miejsca zakwaterowania obywateli Ukrainy, w tym dzieci i osób starszych, w porozumieniu z Gminą Miastem Świdnica. W tym czasie do placówki nie byli kierowani nieletni, co było wynikiem zawieszenia działalności regulaminowej zakładu i schroniska.

W okresie poprzedzającym zawieszenie działalności regulaminowej placówki, średni stan ewidencyjny wychowanków Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy wynosił:

- w 2020 r. - 13,62;
- w 2021 r. - 11,63
- w 2022 (do dnia 24 marca) – 3,4 nieletnich, przy limicie 96 miejsc.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat koszty utrzymania placówki w Świdnicy znacząco rosły. Ogólny koszt funkcjonowania zakładu i schroniska obejmuje wszystkie wydatki związane z utrzymaniem infrastruktury placówki, mediami oraz zatrudnieniem pracowników, co stanowi 75-80% wszystkich wydatków. Kadra pedagogiczna zapewnia realizację zadań wychowawczych i edukacyjnych na poziomie organizacyjnym dwóch grup wychowawczych w internacie oraz trzech oddziałów szkolnych, mimo że od marca 2022 r. zakład i schronisko pełni jedynie funkcję zakwaterowania obywateli Ukrainy.

Całkowity koszt funkcjonowania placówki w Świdnicy w 2024 r. przekroczył 10 mln zł. Budżet na rok 2025 przekracza 10,5 mln zł.

Ad 3

Odnosząc się do kwestii dotyczącej możliwości zatrudnienia pracowników znoszonego Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy informuję, że przed podpisaniem przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 2 września 2025 r. zarządzenia w sprawie zniesienia Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy, odbyły się kilkakrotne spotkania i rozmowy z pracownikami.

Zwróciłam się do Prezydenta Miasta Świdnica o priorytetowe traktowanie pracowników likwidowanej placówki na rynku zatrudnienia, w szczególności pracowników pedagogicznych ubiegających się o zatrudnienie w szkołach i placówkach oświatowych na terenie miasta Świdnica.

Możliwości Ministerstwa są ograniczone w zagwarantowaniu zatrudnienia pracownikom likwidowanej placówki na terenie miasta Świdnicy i w najbliższej okolicy, ponieważ zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym kształcenia specjalnego i profilaktyki

społecznej, jest zadaniem oświatowym jednostki samorządu terytorialnego tj. gminy, powiatu oraz samorządu województwa.

W imieniu Ministra Sprawiedliwości zadeklarowałam możliwość zatrudnienia pracowników w innej placówce resocjalizacyjnej prowadzonej przez Ministra Sprawiedliwości. Pracownicy zakładu i schroniska w Świdnicy podejmują samodzielnie decyzję w sprawie wyboru miejsca zatrudnienia po likwidacji placówki.

Do dziś żaden z pracowników nie zgłosił do Ministerstwa chęci zatrudnienia się w innej placówce prowadzonej przez Ministra Sprawiedliwości. Z informacji uzyskanej w Urzędzie Miasta Świdnica wnioski pracowników w sprawie pracy nie wpłynęły również do urzędu.

W dniu 11 września 2025 r. w Ministerstwie odbyło się spotkanie ze Starostą Powiatu Świdnickiego, na którym przedstawiono pracowników likwidowanego zakładu i schroniska, jako osoby posiadające pełne kwalifikacje i doświadczenie w pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie, które stanowiłyby profesjonalne kadry do pracy w innych placówkach prowadzonych przez Starostę, w tym ewentualnie w nowopowstałym młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Decyzja w tej sprawie pozostaje w gestii Starosty Świdnickiego.

Należy jednak podkreślić, że Minister Sprawiedliwości nie jest zobowiązany w trybie likwidacji placówki do zapewnienia zatrudnienia pracowników, ale zaprezentował w uzgodnieniu z władzami miasta, określone propozycje pracy.

Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 września 2025 r. w sprawie *zniesienia Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy* zostało opublikowane z dużym wyprzedzeniem czasowym tj. na 6 miesięcy przed planowaną datą likwidacji placówki. Takie stanowisko pozwala wszystkim zainteresowanym podmiotom na podjęcie stosownych działań wynikających z faktu zniesienia zakładu i schroniska w Świdnicy z dniem 31 marca 2026 r. W latach poprzednich, stosowaną praktyką przy znoszeniu

placówek, było określenie czasu 3 miesięcy na całkowitą likwidację placówki. Wszystkie powyżej wykazane działania Ministra Sprawiedliwości w związku z planowaną likwidacją Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świdnicy, były przeprowadzone z najwyższą starannością oraz z zachowaniem zasady transparentności.

Ad 4

Minister Sprawiedliwości, dostrzegając potrzebę podjęcia prac nad zmianą przepisów dotyczących postępowania w sprawach nieletnich, powołał Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw Nieletnich, którego zadaniem jest, m.in. prowadzenie analizy obowiązujących przepisów w zakresie prawa nieletnich i przedstawianie propozycji działań legislacyjnych w tym obszarze, a także analizowanie praktycznego działania regulacji prawnych co do nieletnich i wypracowanie nowych rozwiązań.

Aktualnie przygotowywana jest zmiana ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich*, która spowoduje, że działania podejmowane wobec nieletnich, dopuszczających się czynów karalnych lub wykazujących demoralizację, będą bardziej skuteczne. Przygotowywane przepisy kładą nacisk na wychowywanie i zapewnienie specjalistycznej pomocy psychoterapeutycznej oraz społeczną readaptację.

Zaprojektowano założenia systemu wychowawczego opartego na wielodyscyplinarnym podejściu do nieletniego w procesie resocjalizacji, w wyniku którego nieletni ma szansę, aby stać samodzielną, uspołecznioną i pozytywnie aktywną osobą. Działania te pozwolą na odejście od modelu retrybucyjnego oddziaływania wobec nieletniego na rzecz wychowania opartego na metodycznie zaplanowanych oddziaływań, inicjujących jego rozwój osobowy i społeczny.

W projektowanych przepisach uwzględniono również rozwiązanie problematycznych kwestii m.in. związanych z kierowaniem nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych, a także możliwościami stosowania środka leczniczego.

Ad 5

W aktualnej sytuacji wynikającej z niskiej liczby nieletnich kierowanych do zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich przez sądy rodzinne, brak jest uzasadnienia dla twierdzenia, że placówki te będą znacząco obciążone, co wpłynie negatywnie na jakość prowadzonych oddziaływań wychowawczych. Potrzeby w zakresie miejsc w ww. placówkach będą zabezpieczone w pozostałych 11 zakładach poprawczych oraz 6 schroniskach dla nieletnich. Ogółem zapewnionych jest 618 miejsc, w tym 418 w zakładach oraz 200 w schroniskach. W okręgowych ośrodkach wychowawczych utworzonych zostało 903 miejsca w 16 placówkach. Aktualnie zakłady dla nieletnich dysponują 700 wolnymi miejscami.

Każde skierowanie nieletniego do placówki resocjalizacyjnej jest przedmiotem wnikliwej analizy zespołu ds. kierowania nieletnich do zakładów dla nieletnich, który przy wskazywaniu placówki bierze pod uwagę szereg kryteriów dotyczących m.in. liczby wolnych miejsc w ośrodku, zakładzie, schronisku, odległość od miejsca zamieszkania nieletniego, poziomu edukacyjnego czy stanu zdrowia nieletniego.

Ad 6

Ministerstwo Sprawiedliwości w swoich analizach odwołuje się do danych dostępnych w sprawozdaniach statystycznych tj. MS-S16/18 SPRAWOZDANIE w sprawach rodzinnych i nieletnich, z których wynika, że stosowanie środka poprawczego bez zawieszenia na przestrzeni ostatnich lat spada: w 2010 r. – 409, w 2015 r. – 210, w 2018 r. – 115, w 2020 r. – 100, w 2022 r. – 95, w 2023 r. – 45, w 2024 – 45, a w I półroczu 2025 r. – 21.

Powyższe dane wskazują na tendencje spadkową stosowania przez sądy rodzinne izolacyjnych środków wychowawczych oraz środka poprawczego. Wymusza to potrzebę dostosowania placówek do nowych wyzwań wychowawczych i organizacyjnych, a także poszukiwania innowacyjnych form pracy z nieletnimi, w szczególności z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych lub szkodliwie ich używających. Praca oparta jest na współczesnej wiedzy nauk społecznych (psychologii, psychiatrii, pedagogiki,

kryminologii) z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb nieletniego. Ważnym narzędziem w pracy pedagoga resocjalizacyjnego są szkolenia i kursy specjalistyczne oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie działań profilaktycznych.

Łączę wyrazy szacunku

Maria Ejchart

Podsekretarz Stanu

Podsekretarz Stanu Maria Ejchart

/podpisano elektronicznie/